

*Må tidligst offentliggøres, når talen er holdt
Det talte ord gælder*

Politisk assistent for SSW, medl. af SSFs forretningsudvalg Mats Rosenbaum Ved mødet på Treja Danske Skole Lørdag den 8. juni 2024 kl. 13:00

Kære venner,

Mange tak for invitationen, det glæder mig for første gang at holde en tale her til Årsmødet i Treja. Det overrasker nok ingen hvis jeg siger at jeg ellers typisk deltager i årsmøderne i Flensborg og omegn.

Jeg glæder mig derfor meget at komme ud her til *jer* i Gottorp Amt. Det glæder mig *særdeles* for her ude i lokalområdet der kan vi se hvordan mindretallet fungerer allerbedst.

Da jeg blev spurgt om jeg ville holde talen i år, fik jeg at vide at det havde man drøftet ved det sidste "Treja-møde."

Da jeg spurgte ind til hvad det var for noget og jeg fik forklaret at det er alle **mindretals-organisationer og institutioner** fra lokalområdet mindede det mig om et gremie vi for ikke så længe siden også havde i topledelsen.

Men som så ofte viser *lokalsamfundet* at her ude, i **praksis**, der fungerer mindretallet og samarbejdet bare. Helt uden diskussion om mandater, kompetencer eller andet. Vi står sammen og hjælper hinanden. Når man i sportens verden siger "bend it like Beckham" kunne man i vores verden nok sige "do it like Treja" '

I år fejrer vi Årsmøde under mottoet "Sydslesvig kommer i mål". Mottoet forbindes med de to store sportsbegivenheder i år, UEFA's Fodbold EM og den selvfølgelig langt vigtigere EUROPEADA. Hvorfor forbinder vi de danske Årsmøder med sportsbegivenheder kunne man fristes til at spørge? Jeg synes det giver meget mening, fordi i kernen drejer begge dele sig om det samme:

Fællesskab...

Vi hepper på vores Landshold til EM og EUROPEADA fordi vi føler et fællesskab med dem. Vi føler et fællesskab med spillerne, med hele holdet og med de fans som vi side om side står sammen med. Vi føler et fællesskab fordi vi alle føler en tilknytning **til Danmark, til det danske, til vores**

Hjerthjem.

Det dejlige ved denne tilknytning er, at som i Fodbold, så er den individuelt. Det er, som vores tilknytning til det danske, **en hjertesag**.

En sag der er *forskelligt* fra person til person og lignende som i Fodbold, så er den meget afhængig af hvor man kommer fra.

Det er hjemmet, familien, vennerne og hele den social omgangskreds der har en indflydelse på ens tilknytning. Det gælder for det danske såvel som for en fodboldklub.

Hvis man er opvokset i et hjem fyldt med HSV-fans er sandsynligheden stor at man også bliver en, *undtagen* man har lyst til at drille sine forældre og være lidt revolutioner så bliver det nok St. Pauli. Med det danske er det lignende.

Hvis man opvokser i et hjem hvor dansk sprog og kultur dyrkes, så får man helt naturligt en tæt tilknytning til Danmark.

Dertil må jeg ærligt indrømme at jeg kommer fra et hjem med en far der er fan af Borussia Mönchengladbach og alligevel er jeg blevet en fan af FC Bayern München, hvordan det så skal bruges til en mindretals-analogi det må andre finde ud af.

Men det med tilknytningen til det danske, det har virket, det kan jeg love for.

I sporten er der ikke nogen der spørger om det nu er en større eller mindre fan, du er bare fan.

Særdeles til et Europamesterskab er det lige meget om du nu ser hver eneste landskamp eller kun de store begivenheder. Nu er vi alle lige og glæder os sammen at heppe på vores hold.

Sådan er det også til de danske Årsmøder og sådan er det også i den sydslesvigske hverdag. Vi glæder os over at være sammen, vi nyder fællesskabet, vi efterspørger ikke den individuelle tilknytning, fordi den er op til os selv.

Dermed mener jeg dog ikke at vi ikke bør tale om vores tilknytning, jeg mener at det er absolut relevant at tale om vores fællesskab og vores danskhed. Men i denne debat bør vi tale om den tilknytning og den danskhed vores organisationer og institutioner genspejler og ikke vores individuelle.

Her mener jeg at vi *bør og allerede har* et klart ståsted.

Ligesom DBU selvfølgelig 100% står bag sit landshold så står de Sydslesvigske Institutioner 100% bag en klar bekendelse til det danske. Til det danske sprog, til dansk kultur, til dansk sindelag.

Men ligesom DBU glæder sig over enhver der hepper på landsholdet, så glæder vi os over enhver der vil være del af vores Sydslesvigske fællesskab.

For at man kan opleve dette fællesskab og stå side ved side ved de danske Årsmøder har man brug for hjælp. Ligesom hvis man ser en Fodboldkamp for første gang så er der nogen der skal forklare spillereglerne, før man kan blive del af det.

Det er vores ansvar, os der allerede er del af fællesskabet, at hjælpe de nye på vej. At lære dem spillereglerne, fortælle dem hvad man må, men også hvad man ikke må.

Mindretallet er nemlig ikke en **tag-selv butik** hvor man bare kan tage af hylderne som det passer

en.

Vi har dejlige tilbud for alle generationer og for alle interesser, men de fungerer kun fordi der er masser af frivillige der har lyst til at opretholde dem. De danske Årsmøder fungerer kun fordi de frivillige knokler i månedsvi for at få det op at stå. Det fungerer kun fordi vi er et *fællesskab* hvor vi alle giver noget tilbage til **dette fællesskab**.

Det er det der gør os stærkt og knytter os sammen. Som Sigurd Barret synger i sin sang "*da kan fællesskab gro, da kan folk knytte bånd*".

Så har vi klaret hvorfor mottoets forbindelse til sportsbegivenheder giver mening, men hvad betyder enlig "kommer i mål?" Er vi så færdig nu? Er det vores sidste Årsmøde, har vi sejret ad helvede til og nu er vi kommet i mål?

Nej det er vi selvfølgelig ikke. Ligesom i sporten så betyder et mål jo ikke at man er færdig. Et mål betyder at man har afsluttet noget.

Måske har man lige scoret en føring eller vundet en etape. Men det betyder ikke at man er færdig, fordi efter målet følger der jo det næste mål. Der kommer altid en ny kamp, en ny etape, et nyt mål. Ligesom der følger et næste Europeada hvor vi kan heppe på vores landshold.

Vi har dog opnået en del mål i Sydslesvig. Vi kommer fra en fortid med krig og had i denne region. Også i den seneste tid var det ikke altid præget af harmoni.

Det er kun 14 år siden at vi demonstrerede rundt omkring i landet efter 100%-sagen.

Men alligevel kan vi sige at vi i dag, 104 år efter grænsetrækningen, har opnået en fredelig koeksistens som man aldrig har set før. I dag har også de sidste politiske kræfter forstået, at det danske mindretal er fast del af denne region og der er flere og flere der f.eks. taler om "unsere dänische Schule" i stedet for „die Dänenschule“.

Men der venter også nye mål.

Vi skal stadig se på udviklingen af frivilligheden i vores organisationer og blive ved med at følge udviklingen til et moderne mindretal. Vi er allerede langt på vej. Vi er efterhånden ikke kun aktive herhjemme hos os men med mindretalsrådet i Berlin og vores medlemskab i FUEN overtager vi også ansvar for mindretal rundt omkring i hele Europa. Det er derfor også en stor glæde at Europeada bliver fulgt at det næste store mindretalsarrangement, FUEN-kongressen i Husum i September.

Ja vi er kommet langt, men vi må ikke tro at vi må sige tak for en god kamp, smutte i omklædningsrummet, smide trøjen i tasken og tag et varmt bad. Vi skal fortsat altid beholde lysten til at udvikle os, til at gøre det endnu bedre.

Vi er ikke færdige med at besvare spørgsmålet hvad det vil betyde at være et nationalt mindretal i det 21. århundred, i et europæiseret samfund og hvor mindretallet står om 50 eller 100 år. Det skal vi heldigvis ikke svare på i dag. Men der er *en ting* vi allerede kan gøre i dag for at sikre vores mindretal.

Selvom jeg ikke står her som politiker i dag, kan jeg jo ikke komme udenom at nævne Europavalget på Søndag. Jeg opfordrer derfor jeg alle til at gå til stemmeboksen på søndag og sætte jeres kryds. Jeg vil bede jer om at giv jeres stemme til et demokratisk parti, et parti der ønsker et mangfoldigt samfund hvor mindretal og flertal fortsat kan leve side om side. Et parti der ønsker et Europa der forener os i stedet for at splitte os.

Med disse ord takker jeg for jeres opmærksomhed og ønsker jer alle fortsat en dejlig årsmødeweekend.